

Токар Маріан Юрійович

*кандидат історичних наук, доцент, докторант
Львівського регіонального інституту державного управління
Національної академії державного управління
при Президентіві України
ORCID: 0000-0001-8426-4481
e-mail: carpatia.doslid@gmail.com*

**ФУНКЦІОНАЛЬНЕ ВИЗНАЧЕННЯ ГРОМАДСЬКОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ
ЯК СОЦІАЛЬНОГО СЕРВІС-ПРОВАЙДЕРА**

Здійснено обґрунтування нового виду інституції громадянського суспільства – громадської організації як соціального сервіс-провайдера. Запропоновано характеристику функціональних особливостей та принципові властивості, що актуалізують суспільно-корисні та сервісно-орієнтовані можливості оновленої організації. Уперше введено до наукового обігу принципові переваги залучення до публічної політики громадської організації як соціального сервіс-провайдера. Закцентовано увагу на синергетичному залученні до співпраці всіх суб'єктів публічно-управлінських відносин із прицілом на задоволення найпріоритетніших соціально-сервісних інтересів представників територіальних громад за допомогою застосування модерних управлінських і технологічних інновацій.

Ключові слова: громадянське суспільство; громадська організація; публічно-управлінські відносини; сервіс-провайдер.

Постановка проблеми. Виходячи на рівень публічної співпраці з зацікавленими у соціальному прогресі сторонами, громадська організація здійснює синергетичну дію і поєднує інтереси як держави, так і суспільства у напрямку досягнення головної мети сучасного розвитку – надання якісних публічних послуг окремим громадянам, об'єднаним територіальним громадам тощо, що також закладено в оновлений зміст публічного управління. Такий підхід можливий у разі цілісного переосмислення місця і ролі громадянського активу в публічно-управлінських відносинах та місії державної політики у напрямку сприяння пріоритетним гуманістичним ідеям соціуму. Особливого розуміння такий підхід набуває в розрізі адміністративно-територіальної реформи та децентралізації системи управління. Складність взаємодії між представниками державних і суспільних інституцій переважно залежить від рівня взаємної довіри й вимагає суттєвого перезавантаження міжсуб'єктних відносин. І це можливо не тільки за умов пошуку спільних інтересів, а й взаємної відповідальності за свої дії. Вважаємо, що побудова соціально справедливої та правової держави із соціально- та сервісно-орієнтованою публічною політикою і є таким спільним та відповідальним інтересом представників громадянського суспільства й

держави. А громадська організація має перспективи стати надійним помічником держави у наданні громадянам, представникам територіальних громад, іншим суб'єктам публічно-управлінських відносин відповідних сервісних послуг, що регулюють організацію їхньої життєдіяльності.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблема пріоритетності сервісно-орієнтованих послуг у діяльності держави та суспільства все більше цікавить закордонних і національних дослідників. Вони зосереджують увагу і на ключових підходах до модернізації державного управління з орієнтиром на нову сервісну політику. Визнаючи внесок зарубіжних учених у вивчення проблем розвитку взаємовідносин суспільства і держави, зосередимо увагу на представниках національної науки в сфері публічного управління. Зокрема, безпосередньо питання дослідження механізмів та якості надання публічних сервісних послуг, з огляду на різні сфери впливу, висвітлюють: А. Бондаренко [1], П. Клімушин та Д. Спасібов [2, 3], О. Оболенський і В. Сороко [4] та інші. Окрім названої проблематики нам близькою до теми видається характеристика сервісної моделі безпосередньо публічного управління, що є новітнім напрямом досліджень в Україні. Українську наукову школу такого спрямування поповнили цікаві доробки О. Євсюкової [5], В. Козака [6], В. Місюри [7], О. Попової [8], Л. Титаренко [9], О. Туркова [10] та інших. Проте у контексті вивчення цільових та змістовних сервісно-рольових дій громадських організацій конкретної інформації бракує.

Виокремлення невирішених раніше частин загальної проблеми.

Перед тим, як перейти до характеристики передумов виникнення, суті та ознак, а також предметної діяльності громадської організації нового зразка, необхідно чітко проаналізувати й визначити ключові категоріально-функціональні особливості, які сприяють виділенню такого суб'єкта. У дослідженні ми оперуємо низкою понять, які візуалізують у перспективі суб'єкт суспільно-корисної дії – громадську організацію, яка спрямована на надання соціальних сервісних послуг об'єднаним громадам за допомогою сучасних інновацій за тісного сприяння державної політики. Основою інструментарію цього процесу є підходи, що модернізують публічне управління у напрямку оптимізації сфери надання публічних послуг на підставі реалізації концепції сервісної держави. В її адаптовану основу повинні бути закладені управлінські інновації публічної політики за участі всіх суб'єктів суспільно-державних відносин, спрямованої на забезпечення процесу надання якісних послуг територіальним громадам. На нашу думку, саме ця мета сервісно-орієнтованих держави і суспільства актуалізує впливовість модернізованих підходів до публічно-управлінських відносин та ініціює розширення співпраці з різними формами громадянської самоорганізації. У цьому випадку акцентуємо увагу на діяльнісній переорієнтації громадської організації як соціального сервіс-провайдера. Її функціональна ціль – якість людської життєдіяльності в межах новітніх самоорганізованих форм.

Виклад основного матеріалу. Демократизація публічно-управлінських відносин та, зокрема, процес децентралізації скеровані, передусім, на переосмислення й перепрограмування політичного спектру дій державних органів влади на тісну співпрацю з органами місцевого самоврядування для забезпечення самоорганізованих ланок суспільства, зокрема об'єднаних територіальних громад, якісними соціальними послугами. Держава ж у цьому процесі добровільно позбувається монопольного становища у форматі підконтрольності собі всіх сервісно-орієнтованих явищ і спонукальним методом залучає до співпраці представників громадянського суспільства, зокрема й органів місцевого самоврядування. У ході цього “дзеркального” процесу державна політика, поступово перетворюючись у публічну політику, перспективно трансформується в сервісну політику. За таких обставин все більше повноважень отримують інституції, що становлять “третій сектор”, яким передаються (якщо не повністю, то частково) публічно-управлінські функції на місцях. У нашому баченні саме громадські організації мають можливість стати соціальними сервіс-провайдерами нового типу синергетичної сервісно-орієнтованої політики, завдяки чому отримають шанс інституціональної “реінкарнації” в Україні. Факт залучення до цього процесу ширших верств населення має також спонукати суспільство до відродження “духу волонтерства”, що притаманне об'єднанням громадян у демократичних країнах світу.

Щодо вживаного нами словосполучення “соціальний сервіс-провайдер”, то вважаємо його влучним брендом сучасної суспільно-корисної громадської організації, яка спрямовує свою діяльність на надання індивідуальних (окремим громадянам) і групових (об'єднаним територіальним громадам) соціальних сервісних послуг. Термін “провайдер” походить від англійського слова “provider”, що перекладається як постачальник. У нашому поясненні в центрі уваги постає громадська організація суспільно-корисної дії, яка є постачальником будь-яких соціальних послуг. Частина терміна “сервіс” походить від латинської “service”, “servio” – служіння, служити, обслуговувати, трансформувалася в англійській інтерпретації у поняття “служби” й обґрунтовується як обслуговування населення в різних сферах повсякденного життя. Змістовні засади цих та інших понять трактуються по різному [11].

Доцільно наголосити на ще одному принциповому позитиві позиціонування сучасної громадської організації суспільно-корисної дії як соціального сервіс-провайдера. Йдеться про те, що вона має дотримуватися класичних демократичних критеріїв публічно-управлінських відносин і працювати цілком законно, легально, здійснювати свою життєдіяльність публічно, бути відкритою для суспільства і держави. У такій диспозиції громадська організація забезпечує свій конституційний статус як незалежна від держави громадська установа, що створена громадянами для реалізації своїх інтересів та забезпечення демократичних прав і свобод.

Не можна залишити осторонь і таку “месіанську” властивість діяльності оновленої громадської організації, як дебіюрократизація публічно-управлінських відносин [12]. Поруч із корупцією бюрократизм влади, на нашу думку, став найбільшим стримуючим чинником суспільно-державного розвитку України в роки її сучасного незалежного існування. Ці “хвороби” вкоренилися в національній державно-управлінській системі ще з часів СРСР і до сьогодні з великим супротивом поступаються новітнім правилам публічного управління.

Наголосимо, що разом із іншими традиційними питаннями життєдіяльності перед державою і суспільством постає завдання переорієнтування політики на забезпечення соціальних послуг громадян та відповідального гарантування змісту надання якісних соціально-сервісних послуг. Із цією метою визріває необхідність формування цілісної загальнодержавної стратегії побудови сервісно-орієнтованої держави (сервісної держави), що враховувала б чіткі плани змін у відповідних напрямках діяльності та засади їх прагматичного втілення на місцях. До таких змін потрібно підходити концептуально і на основі практики застосування багаторівневого управління в локалізованому просторі. У цьому контексті потрібно підтримати авторитетну думку вчених про використання сервісного підходу до публічного управління, який стимулює розвиток “мережевих форм управлінської взаємодії, формування електронного уряду, комунікативних технологій контролю та планування, розвиток онлайн-послуг, формування багатосторонніх зв’язків” та багато іншого, що сприяє публічно-управлінським відносинам [13].

Тому без запровадження управлінських інновацій у змісті розвитку сфери публічного управління говорити про ефективну модернізацію системи міжсуб’єктної комунікації надзвичайно важко. Ключові словосполучення концептуальної трансформації публічно-управлінських відносин у такій диспозиції мають еволюціонізувати в такому смисловому ряді: “державна політика – публічна політика – сервісна політика”, “соціальна орієнтація – публічна орієнтація – сервісна орієнтація”. Водночас залучення громадських організацій до надання соціально-сервісних послуг змусить їх пройти процедуру ребрендингу в напрямку управлінського та технологічного перезавантаження. Таким чином, суспільно-корисний вид громадської організації набуватиме реальних обрисів якісного суб’єктно-цільового бренду сервісно-орієнтованих держави і громадянського суспільства.

Отже, на які ж принципові переваги можна розраховувати у випадку залучення до публічної політики громадської організації як соціального сервіс-провайдера? Спробуємо їх згрупувати в інтегровані базові переваги діяльності.

По-перше, потрібно наголосити на *цільовому призначенні* суспільно-корисної дії інституції в бік забезпечення соціальними послугами і потребами різних соціальних груп населення, насамперед у локаціях із вразливою соціальною інфраструктурою. “Дух волонтерства”, який має стати основою безперервності соціально-орієнтованої модернізації публічно-управлінських

відносин, скеровує синергетичний ефект співпраці влади і соціуму на забезпечення людських потреб, захисту їх соціальних інтересів, наприклад у об'єднаних територіальних громадах тощо. Тому цілеспрямованість є однією із важливих властивостей модернізованого виду громадської організації суспільно-корисної дії. Функціональність громадської організації як соціального сервіс-провайдера визначається усвідомленою комплексною зміною пріоритетів діяльності – орієнтація на надання якісних соціальних послуг як окремим громадянам, так і різним формам їхньої самоорганізації.

По-друге, визначення *доцільності* діяльності громадської організації вказує на пріоритет функціонального розвантаження держави від надмірного втручання у діяльність громадянського суспільства. Відповідна сервісна політика мінімізує ресурсні та часові витрати державних установ у процесі здійснення сервісно-соціальної діяльності. Ця складова принципів властивостей є важливою в обґрунтуванні доцільності використання послуг громадської організації, яка за своєю сутністю готова до ініціювання й цілісного використання громадянського потенціалу (людського, інтелектуального, інноваційно-технологічного, матеріального тощо) у сервісно-орієнтованому просторі.

По-третє, розширення публічно-управлінських можливостей територіальних громад у вирішенні державотворчих завдань глобально переоцінює зміст публічних комунікацій між суспільно-державними суб'єктами. *Публічність* є правилом виживання комунікації суб'єктів і неабияк сприяє рівномірному розподілу й конкретизації функцій держави та суспільства у напрямку надання сервісних послуг. Вона візуалізовує можливості реалізації соціальних інтересів на основі якісного надання публічних послуг широкому колу громадян із боку відкритої для всіх сторін суб'єктності громадської організації. Такий соціальний сервіс-провайдер насамперед морально підзвітний усім учасникам сервісної процедури на основі публічно-управлінських комунікаційних правил. А публічність прийняття рішень та їх виконання сприятимуть співучасті усіх суб'єктів у контролі за процесом надання якісних сервісних послуг від "А" до "Я". Контрольна функція, якою монополює володіла держава, в таких умовах розподіляється між учасниками сервісно-орієнтованого процесу й повинна гарантувати відповідальність задіяних сторін за досягнення результатів.

По-четверте, громадська організація оновленого виду основу своєї діяльності наповнює змістом управлінських і технологічних інновацій, що кардинально змінює міжсуб'єктну комунікацію та сервісну політику. Перевага *інноваційності* динамічно підживлює тип публічно-управлінських відносин модерними ідеями, зокрема й мобільними соціальними сервісами та розвитком електронної, мережевої демократії. Важливим критерієм щодо цього є вміння зберігати наявні та ефективно доповнювати інноваційні ресурси, йти в ногу із часом та оперативно реагувати на запити суспільства і держави.

Інтелектуалізація публічно-управлінських відносин у цьому контексті, на нашу думку, є одним із пріоритетних напрямів розвитку сервісно-орієнтованих держави і громадянського суспільства.

По-п'яте, усі суспільно-корисні дії соціального сервіс-провайдера мають мати етико-моральну складову й базуватися на загальноприйнятих людських нормах гуманістичної життєдіяльності. Перевага *соціальної відповідальності* є принциповою установкою сервісно-орієнтованої діяльності, оскільки забезпечує право громадянина на отримання якісних послуг, захист його приватних і колективних інтересів. Одночасно вона є надзвичайно вразливою складовою соціумних відносин, оскільки, окрім іншого, залежить від психологічних та культурних характеристик суб'єктів публічно-управлінського процесу.

Отже, названі базові переваги, на нашу думку, уніфіковано унаочнюють принципові властивості громадської організації як потенційного соціального сервіс-провайдера. Їх можна уточнювати і деталізувати залежно від практичних підходів до реалізації суспільно-корисних дій.

Загалом, ці та інші принципові властивості громадської організації нового виду через її суспільно-корисні та сервісно-орієнтовані можливості, на нашу думку, полягають у такому:

1) *активація дій* – процес прискорення, переходу з неактивної у активну фазу діяльності (ініційована громадською організацією сервісно-орієнтована дія активізує її ребрендинг та комплексно-стратегічне оновлення її суб'єктності, а також визначає цілеспрямованість діяльності як соціального сервіс-провайдера);

2) *інтеграція суб'єктів* – процес впорядкованості відносин між суб'єктами (змістовне оновлення громадської організації, крім внутрішнього, має і зовнішнє вираження, що виражається у синергетичній стратегії всіх задіяних у сервісному процесі сторін із чіткими діяльнісними повноваженнями та відповідальністю);

3) *міжсуб'єктна комунікація* – процес суб'єктного взаємозв'язку та обміну інформацією та діяльністю (чинник демократичних відносин багаторівневого управління, який орієнтований на аналіз ринку соціальних послуг і систематизацію принципів їх надання);

4) *агрегація інтересів* – процес об'єднання елементів у одну систему (громадська організація у співпраці з об'єднаною територіальною громадою та іншими суб'єктами поєднує інтерес самоорганізації громадян із прагматичними можливостями їх життєдіяльності та вироблення єдиної дієвої соціально-сервісної системи);

5) *консолідована дія* – процес систематизації норм і правил, що регулюють відносини (співпраця громадської організації в напрямку надання публічних послуг індивідуальним чи груповим представникам громади здійснюється на основі контрактних взаємовигідних умов та загальноприйнятих у демократичній державі нормативно-правових документів);

б) *кооперація діяльності* – процес організації діяльності громадян для спільного досягнення цілей чи задоволення потреб (суспільно-корисна дія має

цільове призначення процедури надання й отримання сервісних послуг на основі використання відповідних людських, інтелектуальних, матеріальних та інших ресурсів);

7) *гармонізація відносин* – процес залагодження конфліктних ситуацій, мінімізування можливостей зіткнення перехресних інтересів (співпраця між сторонами має узгоджувальний і консенсусний тип, але ризики конфліктів при вмілому управлінні можуть бути нівельовані);

8) *гібридизація дії* – процес змішування форм і методів соціальної дії (з метою успішного досягнення результатів громадська організація застосовує усталені методи роботи з управлінськими й технологічними інноваціями).

У нашому дослідженні ми намагаємося також чітко означити феномен сучасної громадської організації, яка характеризується як утворення суспільно-корисної дії, метою якого є надання публічних сервісних послуг громаді. Загалом, від інших об'єднань громадян така спільнота відрізняється, окрім названої мети, й активізацією суспільно-корисної функції, використанням управлінських і технологічних інновацій та способами її фінансування. До категорії таких громадських організацій потрібно зарахувати сервісно-орієнтовану інституцію, яка себе позиціонує не вузькопрофільною, а суспільно-масовою. Хоча останнє не є принциповим, оскільки кількість таких структур може бути не обмеженою. Адже держава зацікавлена здебільшого у підтримці організацій, які спрямовані на забезпечення інтересів не обмеженої кількості громадян (корпоративної чи професійної групи), а масового отримувача соціальних послуг. Державний інтерес тут проявляється і у функціонуванні такої громадської організації, суспільно-корисна дія якої полягає в ініціюванні сервісних послуг місцевим громадам, окремим громадянам саме там, де державі це або не під силу через певні обставини, або ж вона потребує такої допомоги. Публічна політика може сприяти громадським організаціям як соціальним сервіс-провайдерам і в інших законодавчо визначених випадках (співпраця в регіональних чи загальнодержавних програмах, грантах, стратегіях тощо). На деяких названих вище функціональних особливостях громадської організації як соціального сервіс-провайдера все ж зупинимося детальніше, оскільки, на нашу думку, вони вагомо впливають на її визначення.

Отже, *активізацією суспільно-корисної дії* є, передусім, необхідність здійснення інституційного ребрендингу громадської організації в напрямку суспільно-корисної спрямованості. Головними передумовами таких кроків є низький авторитет громадських організацій у суспільстві та державі, неспроможність ефективної реакції на їх запити, недостатній рівень участі громадян у суспільно-політичних процесах, відсутність рівноправності суб'єктів публічно-управлінських відносин, недовіра до держави, яка повною мірою не забезпечує соціальні гарантії громадян тощо.

Наступна функціональна особливість оновленої громадської організації – *використання управлінських і технологічних інновацій*. Простими словами –

це вимога сучасного динамічно змінюваного світу, який пропонує людуству нові підходи до влаштування своєї життєдіяльності. Громадська організація як соціальний сервіс-провайдер не може бути суспільно-корисною, якщо не здатна на вмотивоване застосування у своїй інституціональній діяльності інноваційних технологій, пов'язаних із удосконаленням публічно-управлінських та сервісно-спрямованих процесів. Нові підходи до управління, комунікації, технологічного забезпечення сфери соціальних послуг тощо є першочерговими механізмами розвитку сучасних соціально- та сервісно-орієнтованих держави і громадянського суспільства.

І, нарешті, найболючіше, на нашу думку, питання – *способи фінансування* громадської організації. Ця функціональна особливість також потребує переосмислення і вироблення нових раціональних підходів, які б консенсусно унормували взаємовідповідальне ставлення сторін до проблем досягнення суспільно значимих цілей. Згідно з чинним законодавством, в Україні джерелами фінансування громадських організацій можуть бути держава, громадянське суспільство, іноземні донори. Безпосередньо цей механізм забезпечується через державну підтримку загальнонаціональних та регіональних стратегій і програм розвитку, так само як і через органи місцевого самоврядування, об'єднані територіальні громади (на основі контрактних умов надання публічно-сервісних послуг), внески членів організацій, благодійну допомогу інших громадян, а також із фондів іноземних грантодавців (міжнародні організації, державні й дипломатичні установи). Контроль фінансів та іншovidової матеріальної підтримки виконують ті установи, які їх розподіляють, і незалежні громадські структури – координаційні та наглядові ради громадських організацій. Держава спроможна регулювати фінансову сферу відносин законодавчо через дотримання відповідних нормативно-правових актів. Також важливим фактором фінансової прозорості громадської організації суспільно-корисної дії є публічна підзвітність перед усіма суб'єктами публічно-управлінської взаємодії.

На нашу думку, щоб уникнути негативних тенденцій у питанні фінансових можливостей представників “третього сектора”, потрібно вийти на такий рівень публічно-управлінських відносин, щоб громадській організації суспільно-корисної дії як соціальному сервіс-провайдеру неможливо було привити “гріх грантоїдства”. Для цього їй необхідно себе позиціонувати прозорою і публічно відкритою громадською структурою й добросовісно співпрацювати з різними суб'єктами на правах рівності та взаємності. А за належних умов розвитку сервісно-орієнтованих держави і громадянського суспільства, вочевидь, закидів у їхній недоброчесності стане значно менше. Адже, на нашу думку, високий статус громадської організації нового виду як соціального сервіс-провайдера зобов'язує їх до виконання першочергових суспільно-корисних дій.

Висновки і перспективи подальших розвідок. Отже, наголосимо, що сучасні демократичні процеси відбуваються так, що громадські організації спроможні дати відповіді на сучасні виклики держави і суспільства за умов взаємної готовності до публічно-управлінських змін. Головний серед них –

партнерство в напрямку забезпечення інтересів громадян через надання їм та їхнім самоорганізованим формам якісних сервісних послуг. Громадська організація суспільно-корисної дії має ще одну важливу місію – встановити баланс загальнодержавних інтересів та інтересів об'єднаних територіальних громад, що є наслідком децентралізації системи управління. Із огляду на те, що процес публічного управління має відображати демократичні принципи суб'єктної дійсності, вважаємо участь громадян у самоорганізації своєї життєдіяльності незаперечним правом на свободу дій. Тому, беручи до уваги судження про публічне управління як організуючу діяльність людей, висловимо припущення, що тип публічно-управлінських відносин зумовлений потребами суспільства, а всі форми самоорганізації людської життєдіяльності (як і громадські організації, так і територіальні громади) повинні забезпечувати першочергово їхні інтереси. Нові ж інституції громадянського суспільства потрібно позбавити від надмірного тиску з боку держави, залишивши за останньою можливість співпраці, сприяння та правового супроводу їхньої діяльності. Адже публічна політика має бути спрямована на забезпечення громад необхідними сервісними послугами, а інструментами цього процесу повинні стати оновлені громадські організації суспільно-корисної дії – сучасні соціальні сервіс-провайдери. Функціонально громадська організація повинна діяти на основі визнання основоположних принципів діяльності як соціального сервіс-провайдера. Їх основою є головні критерії суб'єктності громадської організації, принципові підходи до дій та визнання верховенства права й норм публічного управління.

Список використаної літератури

1. Бондаренко А. Сутність публічно-сервісної держави в механізмі захисту прав і свобод людини й громадянина // Національний юридичний журнал: теорія і практика. 2018. № 2. С. 9—12.
2. Клімушин П. С., Спасібов Д. В. Концепція сервісно орієнтованої держави в контексті модернізації публічного управління // Теорія та практика державного управління. 2017. № 2 (57). URL : <http://www.kbuapa.kharkov.ua/e-book/tpdu/2017-2/doc/1/03.pdf> (дата звернення: 08.09.2019).
3. Клімушин П. С., Спасібов Д. В. Механізми електронного урядування в системі надання адміністративних послуг // Теорія та практика державного управління. 2016. Вип. 1. С. 50—55.
4. Оболенський О. Ю., Сороко В. М. Методика проведення функціонального аналізу діяльності органів державної влади з урахуванням доцільності надання ними послуг : наук. розроб. Київ : НАДУ, 2009. 40 с.
5. Євсюкова О. В. Запровадження принципів реалізації сервісно-орієнтованої діяльності органів публічної влади в Україні. URL : http://www.dy.nayka.com.ua/pdf/3_2018/44.pdf (дата звернення: 10.09.2019).
6. Козак В. І. Модернізація публічного управління в Україні на засадах сервісної держави // Публічне адміністрування: теорія та практика. 2017. Вип. 2 (18). URL : http://nbuv.gov.ua/UJRN/Patp_2017_2_6 (дата звернення: 10.09.2019).

7. Місюра В. Я. Сервісна сутність державної політики як основа модернізації державного управління // Державне управління: удосконалення та розвиток. 2015. № 12. URL : <http://www.du.nauka.com.ua/?op=1&z=933> (дата звернення: 15.09.2019).

8. Попова О. О. Щодо критеріїв оцінювання якості надання адміністративних послуг (на прикладі адміністративних послуг, що надаються органами внутрішніх справ у сфері обігу зброї) // Форум права. 2013. № 3. С. 490—495.

9. Титаренко Л. Становлення, розвиток та перспективи соціально орієнтованої держави в Україні // Гуманітарний вісник ЗДІА. 2010. Вип. 41. С. 132—140.

10. Туркова О. К. Сервісна спрямованість надання адміністративних послуг в Україні: процедурні аспекти // Право і суспільство. 2015. № 5/2. Ч. 3. С. 189—194.

11. Клімушин П. С., Спасібов Д. В. Концепція сервісно орієнтованої держави в контексті модернізації публічного управління...

12. Козак В. І. Модернізація публічного управління в Україні на засадах сервісної держави...

13. Там само.

Статтю подано: 10.09.2019

Статтю схвалено: 23.09.2019

Tokar Marian Yuriiovich

Candidate of Historical Sciences, Docent, Doctoral student of the Lviv Regional Institute for Public Administration of the National Academy for Public Administration under the President of Ukraine

ORCID: 0000-0001-8426-4481

e-mail: carpatia.doslid@gmail.com

FUNCTIONAL DEFINITION OF PUBLIC ORGANIZATION AS A SOCIAL SERVICE PROVIDER

Problem setting. Based on the level of public cooperation with the stakeholders in social progress, the public organization carries out synergistic action and unites the interests of both the state and society towards achieving the main goal of modern development – providing quality public services to individual citizens, united territorial communities, etc. incorporated into the updated content of public administration. Such an approach is possible in the case of a complete rethinking of the place and role of the civic asset in public-management relations and the mission of public policy towards promoting the priority humanistic ideas of the society.

Recent research and publications analysis. The problem of the priority of service-oriented services in the activities of the state and society is increasingly interested in foreign and national researchers. They also focus on key approaches to modernizing public administration with a focus on new service policy. Recognizing the contribution of foreign scientists to the study of problems of development of relations between society and the state, let us focus on the representatives of national science in the field of public administration. In particular, A. Bondarenko, P. Klimushin and D. Spasibov, O. Obolensky and V. Soroko and others. In addition to the above-mentioned issues, the characteristic of the service model of direct public administration, which is the newest area of research in Ukraine, seems to us close to the topic.

Highlighting previously unsettled parts of the general problem. In the study, we operate on a number of concepts that visualize the perspective of a public benefit entity – a public organization that aims to provide social service delivery to united communities through modern innovation through close public policy support. The tools of this process are based on approaches that modernize public administration in the direction of optimizing the sphere of public service delivery based on the implementation of the concept of a service state. Its adapted basis should be based on managerial innovations of public policy with the participation of all subjects of public-state relations aimed at ensuring the process of providing quality services to territorial communities. In our opinion, this is the goal of a service-oriented state and society that actualizes the influence of modernized approaches to public-management relations and initiates the expansion of cooperation with various forms of civic self-organization. In this case, we focus on the active reorientation of the public organization as a social service provider. Its functional purpose is the quality of human life within the limits of the newest self-organized forms.

Paper main body. In the content of our study, we also try to clearly identify the phenomenon of a modern public organization, which is characterized as the formation of a socially useful action, aimed at providing public services to the community. In general, other communities, this community differs, in addition to its stated purpose, in activating the socially useful function, the use of managerial and technological innovations and ways of financing it. The category of such non-governmental organizations should include a service-oriented institution that positions itself not socially but narrowly, but socially. Although the latter is not fundamental, as the number of such structures may not be limited. After all, the state is interested mainly in supporting organizations aimed at securing the interests of a limited number of citizens (corporate or professional group), but of the mass recipient of social services. State interest is also manifested here in the functioning of such a public organization, whose socially beneficial action is to initiate service to local communities, to individual citizens, where the state is either unable or under some circumstances or in need of such assistance. Public policy can promote NGOs as social service providers and in other statutory cases (cooperation in regional or national programs, grants, strategies, etc.). Some of the above functional features of a non-governmental organization as a social service provider, however, will be discussed in more detail because, in our opinion, they have a decisive influence on its definition.

Conclusions of the research and prospects for further studies. Modern democratic processes are designed in such a way that public organizations are able to respond to the contemporary challenges of the state and society under conditions of mutual readiness for public and administrative change. Chief among them is a partnership to ensure the interests of citizens by providing them and their self-organized forms of quality service. The public benefit organization has another important mission – to balance the national interests and interests of the united territorial communities resulting from the decentralization of the management system. Considering that the process of public administration should reflect the democratic principles of subjective reality, we consider the participation of citizens in self-organization of their life as an undeniable right to freedom of action. Therefore, taking into account the judgments about public management as an organizing activity of people, we can assume that the nature of public-management relations is caused by the needs of society and all forms of self-organization

of human life (both public organizations and territorial communities) are intended to provide them with priority. The new civil society institutions should be relieved of excessive pressure from the state, leaving behind the possibility of cooperation, assistance and legal support for their activities. After all, public policy should be aimed at providing communities with the necessary services, and the tools of this process should be upgraded public organizations of public benefit - modern social service providers. Functionally, a non-governmental organization must act on the basis of recognition of the fundamental principles of activity as a social service provider. They are based on the main criteria for the subjectivity of public organization, principled approaches to action and recognition of the rule of law and public administration.

Key words: civil society; non-governmental organization; public-management relations; service provider.

References

1. Bondarenko, A. (2018). Sutnist publichno-servisnoi derzhavy v mekhanizmi zakhystu prav i svobod liudyny i hromadianyna. *Natsionalnyj jurydychnyj zhurnal: teoriia i praktyka*, № 2, pp. 9-12 [in Ukrainian].
2. Klimpush, P. S., Spasibov, D. V. (2017). Kontseptsia servisno orientovanoi derzhavy v konteksti modernizatsii publichnoho upravlinnia. *Teoriia ta praktyka derzhavnoho upravlinnia*, Issue 2 (57). URL : <http://www.kbuapa.kharkov.ua/e-book/tpdu/2017-2/doc/1/03.pdf> [in Ukrainian].
3. Klimpush, P. S., Spasibov, D. V. (2016). Mekhanizmi elektronnoho uriaduvannia v systemi nadannia administratyvnykh posluh. *Teoriia ta praktyka derzhavnoho upravlinnia*, Issue 1, pp. 50-55 [in Ukrainian].
4. Obolenski, O. Yu., Soroko, V. M. (2009). *Metodyka provedennia funktsionalnoho analizu diialnosti orhaniv derzhavnoi vlady z urakhuvanniam dotsilnosti nadannia nymy posluh*. Kyiv: NAPA. 40 p. [in Ukrainian].
5. Yevsukova, O. V. (2018). *Zaprovadzhennia pryntsyypiv realizatsii servisno-orientovanoi diialnosti orhaniv publichnoi vlady v Ukraini*. URL: http://www.dy.nayka.com.ua/pdf/3_2018/44.pdf [in Ukrainian].
6. Kozak, V. I. (2017). Modernizatsiia publichnoho upravlinnia v Ukraini na zasadakh servisnoi derzhavy. *Publichne administruvannia: teoriia i praktyka*. 2017, Issue 2 (18). URL : http://nbuv.gov.ua/UJRN/Patp_2017_2_6 [in Ukrainian].
7. Misiura, V. Ya. (2015). Servisna sutnist derzhavnoji polityky jak osnova modernizatsii derzhavnoho upravlinnia. *Derzhavne upravlinnia: udoskonalennia ta rozvytok*, Issue 12. URL : <http://www.dy.nayka.com.ua/?op=1&z=933> [in Ukrainian].
8. Popova, O. O. (2013). Shodo kryteriiv otsiniuvannia jakosti nadannia administratyvnykh posluh (na prykladi administratyvnykh posluh). *Forum prava*, Issue 3, pp. 490-495 [in Ukrainian].
9. Tytarenko, L. (2010). Stanovlennia, rozvytok ta perspektyvy sotsialno oriientovanoi derzhavy v Ukraini. *Humanitarnyj visnyk ZDIA*, Issue 41, pp. 132-140 [in Ukrainian].
10. Turkova, O. K. (2015). Servisna spriamovanist nadannia administratyvnykh posluh v Ukraini: protsedurni aspekty. *Pravo i suspilstvo*, Issue 5/2, P. 3, pp. 189-194 [in Ukrainian].
11. Klimpush, P. S., Spasibov, D. V. (2017). Kontseptsia servisno orientovanoi derzhavy v konteksti modernizatsii publichnoho upravlinnia...

12. Kozak, V. I. (2017). Modernizatsiia publichnoho upravlinnia v Ukraini na zasadakh servisnoi derzhavy...

13. Ibid.

Paper submitted: 10.09.2019

Paper accepted: 23.09.2019

Цитування: Токар М. Ю. Функціональне визначення громадської організації як соціального сервіс-провайдера // Ефективність державного управління : зб. наук. пр. Вип. 3(60) : у 2 ч. Ч. 1 / за заг. ред. чл.-кор. НАН України В. С. Загорського, доц. А. В. Ліпенцева. Львів : ЛПІДУ НАДУ, 2019. С. 161—173. (DOI: <https://doi.org/10.33990/2070-4011.60.2019.186761>).

Citation: Tokar, M. Yu. (2019). Functional definition of public organization as a social service provider. *Efficiency of Public Administration*, Issue 3(60), pp. 161-173. (DOI: <https://doi.org/10.33990/2070-4011.60.2019.186761>).